

Bilag 2: Resultater fra forsøg med indsamling af bleafald fra etageboliger, ældreboliger og kommunale daginstitutioner

Dette bilag giver et overblik over, hvordan blesortering er testet i etageboliger og daginstitutioner og resultaterne fra forsøget. Overordnet set har blesortering nemt kunne implementeres i etageboliger og daginstitutioner, og har medført høj sorteringsgrad og positive tilbagemeldinger fra borgere og personalet i daginstitutionerne. Resultater fra ældreboliger tyder på, at sortering i ældreplejen vil kræve en ekstra indsats.

Sorteringsforsøget i praksis

Etageboliger og ældreboliger

Forsøget blev foretaget i 10 etageboliger, ca. svarende til 2600 borgere. Ligeledes blev forsøget foretaget i et ældreboligkompleks med ca. 300 borgere. Kundeforholdene fik fordelt et antal 190 L "låg-i-låg" beholdere efter aftale med vicevært/ambassadør. På de fleste kundeforhold blev der placeret beholdere ved alle standpladser (se figur 1).

Figur 1 Beholder ved standplads med blepiktogram

I alt var der 29 beholdere fordelt hos kundeforholdene. Kommunikationsmaterialets udtryk henvendte sig primært til børnefamilie målgruppen. Det var dog samme kommunikationsmateriale, der blev brugt til

16-01-2025

Sagsnummer I F2
2024 - 24295

Dokumentnummer i F2
171114

Sagsnummer eDoc
2024-0414881

Rådhussekretariatet
Rådhuspladsen 1
1550 København V

EAN-nummer
5798009809452

kommunikation om ældrebleer i blandede boliger såvel som i ældreboliger pga. begrænsede ressourcer i forsøget.

Daginstitutionerne

Forsøg med sortering af bleaffald blev gennemført i efteråret 2022 på fire kommunale institutioner og igen i marts 2023 på tre kommunale institutioner. Daginstitutionerne besluttede frivilligt at medvirke i forsøget.

Institutionerne fik hjælp til at indrette pusleområderne, så blesortering blev gjort nemt (figur 2). Der blev opstillet en ekstra affaldsspand til bleaffald i puslerummet ved siden af restaffald. Institutionerne valgte selv typen. Beholderne blev mærket med piktogrammer og der blev uddelt informationsmaterialer om forsøget. Sorteringsvejledninger var tilpasset den lokale kontekst i daginstitutioner (figur 3). Dette blev suppleret med grundigere skriftlig og mundtlig instruktion til institutionens ledelse.

Figur 2 Puslestationer med blesortering

Der var plads nok til den ekstra spand i alle de deltagende daginstitutioner. Udvalget af pedalspande er stort, og det forventes, at der kan findes en god løsning også til de institutioner, der har mindre plads, fx todelt spand.

Der blev brugt en sort affaldspose til restaffaldet og en blå affaldspose til bleaffaldet. De farvede poser er ikke et krav i sig selv, men kan hjælpe personalet med at skelne imellem affaldsposerne, når de skal ud i affaldsskurene.

I affaldsskurene uden for institutionerne (figur 4) får institutionerne 660 L beholdere til bleaffaldet. Det forventes, at nogle af de eksisterende restaffaldsbeholdere kan "omdøbes" til bleaffaldsbeholdere, så antallet forbliver uændret. I få tilfælde kan det dog være nødvendigt at opstille en ekstra beholder. Antallet vil blive tilpasset de lokale forhold.

Forsøgene viste, at der er en del luft i de poser med bleaffald, som personalet bærer ud. Der er mulighed for at optimere på beholderkapaciteten ved at begrænse mængden af luft i poserne.

Figur 3 Sorteringsvejledning til daginstitutioner i forsøget 2022. Den kommende behandlingsløsning forventes også at kunne håndtere leje-papir og engangsforklæder, så mindre skal frasorteres.

Figur 4 Forsøgsbeholder til bleer i daginstitutioner

Adfærd samt borgere og medarbejders opfattelser

Etageboligerne

Børnefamilierne har generelt oplevet, at blesortering ikke kræver en adfærdændring, da bleerne i mange tilfælde allerede sorteres i en særskilt blespand ved puslesituationen. Derfor har det været nemt at sortere bleer. Det har især været en fordel, at sorteringen ikke har krævet ekstra plads i køkkenet – som det ofte er tilfældet når nye fraktioner implementeres. Børnefamilierne er generelt bevidste om den store miljøpåvirkning der er ved at bruge engangsbleer, og finder det derfor meningsfyldt at sortere bleerne.

Ældreboligerne

Blesortering i ældreboligerne er forbundet med flere barrierer. Bleskiftet kan foregå forskellige steder i lejligheden, og det er forskelligt om det er den ældre selv, plejepersonale eller pårørende der udfører bleskiftet. Dette har betydning for, om bleen bliver bragt hele vejen ud til affaldsbeholderen. Hjemmehjælpernes travlhed er desuden en stor barriere for korrekt sortering af bleer. Blesortering bliver ikke altid prioriteret i en travl, rutinepræget hverdag. Det kræver en ændring i arbejdsgangen at få indarbejdet blesortering som en del af rutinen. Derfor ligger der et udviklingsarbejde i at finde frem til de nødvendige ændringer, nye hjælpemidler mv. som vil gøre blesortering nemmere i ældreboliger. De samme udfordringer vil formentlig gøre sig gældende på plejehjem og bosteder for personer med et handicap. Der var i Resource- og Affaldsplan 2024 afsat midler til at undersøge hvordan

sortering fremmes i ældreplejen, som blev overført til nuværende strategiperiode. Udviklingen forventes udført i 2025-2026.

Daginstitutionerne

Daginstitutionerne implementerede hurtigt en høj sorteringsgrad af bleaffald. Det involverede personale rapporterede, at det var relativt let at vænne sig til den nye vane med sortering af bleer. Det har været en nem fraktion at forstå. Det er klart, at arbejdsgangen i forbindelse med bleskiftet gøres lidt mere omstændelig, når noget affald skal i én spand mens andet skal i en anden. Men personalet har ikke opfattet dette som et problem. Det involverede personale fra daginstitutionerne har generelt været positive overfor idéen om at sortere bleaffald til genanvendelse, og opfattet det som meningsfuldt. Daginstitutionerne fremhæver, at mærkningen af spande og farvekodet blepose og affaldssæk har hjulpet med at få børnene til at forstå systemet.

Ingen klager om lugt mm.

Forsøgsordningen for bleer fik ingen klager, og der blev ikke rapporteret om lugtgener fra borgere eller personalet i institutionerne. Lugten har heller ikke været en gene for renovatøren, der sidestiller den med restaffald og madaffald. Lugten ved ældreboliger har været slemmere end de øvrige steder.

Bleaffaldet opfattes som en tør fraktion, dels fordi bleerne absorberer godt og dels fordi de er emballeret i plastposer. Dermed har der ikke været oplevelser af strint fra bilen ved komprimering. Det betyder samtidig, at der ikke har været behov for vask af beholdere i løbet af forsøget, og at bilen ikke har skullet vaskes før brug til andre fraktioner. Det er på trods af, at affaldet er blevet komprimeret med standardtryk. Bilen har max kørt med 760 kg bleaffald ad gangen i forsøget, hvorfor behovet kan være et andet, når bilen er fyldt op.